

Kramérhusovy
Čís. král. Vlastenské Noviny.

Roku 1792.

Čís. 48.

Účelů

duch. Profynee.

Čtyřech ročníh běh.

S nejvyšším císařským královským Povolením.

Válečné zprávy.

Dobrá věst, kteráž se na den 6 listopadu blíž Monsu mezi císařskými a Francouzy stihla, řádů dvorská zpráva gestie nepřistla. Mezi tím v Widenstých dvorských novinách na den 24 listopadu toto čteme:

„Podle sarkomných zpráv z Bryllu, genž psány gsau na den 10 a 11ho listopadu, Francouzská armáda pod zprávan Generála Dumuriera s nescislým počtem válečného lidu, gakož v střelby wtlačila se do Wyderlandu, a po mnohem potýkání, gestie se dne 3, 4 a 5ho listopadu na mnohých místech stihlo, dne 6 téhož na naši armádu pod zprávou geho královské Wyrovnosti Ar-

cyknjere Alhera mezi Temape a Fra-
merye přes trogi stance vyrazyla. Mezi
oběma wogstky stihla se hrozná bitwa,
kteráž až do 2 hodin zpoledne trwala.
Náš bogowný lid, ač počtem daleko
menší byl než nepřátelé, předece s we-
likau sednatostí Francouzům na odpor
se postavil, porazyl je nekolikrát, a
welikan porážku mezi nimi způsobil,
posléz ale předece weliké nepřátelské mo-
cy vstaupiti, a své stance opustiti musyl.
Nato naši stateční bogownjcy w dobrém
porádku vstaupili na wrchy za Monsen,
kdež nepřátelium před očima zůstali.
Pač Francouzové požádali, aby se me-
sto Mons vzdalo, což se druhého dne
stalo, když wsecto naše wogsto odu-
w-

B b b

wy-

wytáhlo. Dne 8 listopadu francouzský Generál la Burdone s 22 tisícůy bogowného lidu přitáhl do Turnayho, a gini plukowé francouzského wogsta těchto měst, Iperu, Kortryku a Menyna we Flandrijch se zmocnili. Následně také armáda Generála Dumouriera strže město Utch k Brysslu se tlačila, a giny pluk francouzů pod zprávou Generála Fiony přes Siwet v řeku Mázsi do Litychské fraginy táhl.

Strže tento nenadálý wpád nepřátel do Nidrlandu w hlawním městě Brysslu hned wšickni na cestu se strogili. Sned dne 7 téhož gegi král. Wywýšenost Arcyknežna Brystyna opustila to město, a odebrala se na Hollandský grunt do Mastrychtu, a geho král. Wywýšenost Arcykneže Karel do Namuru odjel. Glawní zemská zpráva aneb gubernyum tímž časem do Kuremontu w fragině Geldern přeloženo bylo.

3 Brysslu 11 listopadu. Dne 7 toho francouzové přitáhli do Monsu, pak dne 9 do Dornyku, a osadili také geden díl Flandrii, odkud nasse wogsko odtáhlo. Nasse armáda nyní stoji v Tubisu, čtyři hodiny cesty odtud, kdežto se perwnými slancy ohražuje. Přední zástup armády Knížete Sohenlohe přišel do Namuru, a celá armáda po málo dnech také okolo Namuru bude, poněwadž co neyrychlegi táhne, a k armádě Wywody Alberta se přirazí. Dnes mnoho wozů s prachem a patrony we strz k armádě gelo.

3 Litychu 13 listopadu. Wesskeren lid gest zde welice předessen. Armáda Rakauská a francouzská wčeressjho dne

před polednem gestě v Halle proti sobě stály; wšak podle zpráwy, která dnes k nám přišla, Rakauská armáda pomazlu nazpátek causá. Pluk wystěhowanců pod zprávou Burbonského Wywody z Florenu, Namuru a ginych míst nazpátek táhne, a pomalu k nassemu městu Litychu se přibližuje.

3 Frankfurtu od 12 až do 16 listop. Dne 12 w noey zase 3 tisícůy francouzů přitáhlo, měli s sebou kusy, moždjě a mnoho wogenstých wozů se wšickni potřebami. Naproti tomu wytáhl odtud sylný pluk k Frydberku. Francouzové, genž sem nyní přitáhli, gako wztekli sobě počínali, a kdež gim kdo v domu dweři otewřiti nechtěl, hrozili, že gim dweře roztrískaji. Magistrát seděl w radě až přes půlnoey, a pořád gen cedulky k wykázání bytů rozpisowal. 3 Mnohuce wšickni sem wřiskaji, kdož do brě smeyssli. W tom neschastném městě, gakož slyssjme, mezy měšťany gsau hrozne ruznice, tak že k obawám gest, aby snad tam gako w Paríži ukrutenstwj nepowstalo. Nebožý měšťané nyní nalezitě cýtj, že Rustyn ne swobodu, nýbrž hlad a welikan nanzy s sebou přinesl. Wšickni spjzi dáwá do Landawy a Sstrasburku odwážeti, a protož w celém tom okolí gest málo sedláků, gestoby rjcy mohli, že gen korec žita na swé seypce magj. Sára dřiwj, gesto prwé za 11 zl. byla, nyní gi za 25 zl. kupowati musgji. Wšickni lidé pláčj, a předzwjdagj, až se pomocné wogsko přibliží, že weliké krwe prolitké nastane. Sde onde giž mnoho passwila na Rustyna wydali, a Jakubinský spolek na to welice se hněwá.

Dne

Dne 14 toho ráno v 6 hodin opět 4 tisíce Francouzů sem přitáhlo, majíce s sebou veliký počet kusů. Z té strany v Mohuče stoji 20 tisíc Francouzů, a na druhé straně také wsecko gjimi naplněno gest. Což Francouzové kusů a wseligaké zbraně w Wailburku Buzjeti pobrali, wsecko do Mohuče odvezli. — Francouzové, kteří sem wíceřsiho dne přitáhli, odesli wseckni k Frydberku a k Hornburku, w kterémžto posledním místě Generál Rustyn swig hlavni byt má. W nassem městě nyní gest 3 tisíce Francouzů, a velmi málo gest domů, kdežby nebyli položeni. Prostranný plac před divadlem, takéž kóně a reb gšau samými kusy zastaweni, kteréž Francouzové gen z Speyru a Mohuče sem přivezli. Kellerman od své armády poslal Generálowi Bessnowi 8 tisíc lidu na pomoc, z kterých 4 tisíce sem do Frankfurtnu přitáhli, a ostatní čtyři tisíce v Speyru stoji. Z Hesseho hradu Wailburku stříbrné nádoby, a což dražšího bylo, Francouzové wsecko dočista sebrali, a pryč odvezli. — Generálmajor Wanhelden, někdejší Říditel nad wogstem w Wailburku a Lauterburku, dne 14 toho s velikým počtem pěchoty a dělostřelců sem přigel, a přigal na sebe zprávu nad zdejším městem a garnysonem, což strze zwláštnej zprávu dal prohlásiti.

Z Frankfurtnu 13 listopadu. Francouzové v Halle, 3 hodiny cesty od Bryslu, na hlavu byli poraženi, tak syce, že gich 21 tisíc na místě ležeti zůstalo; wsecky kusy a pakozí ztratili, a

také nášši giž Mons opanowali. Generál Klerfě proti Francouzům wogstowedl, a byl tak šťastný. Tato zpráva gest gistorná.

Z Frankfurtnu 19 listopadu. Právě tau chwili slyšime, že druhá bitwa v Halle, 3 hodiny od Bryslu mezy Rakouskau a Francouzskau armádau se strhla. Gafž se prawj, potýkání na obau stranách bylo velmi tuhé, a mnoho tisíc lidu padlo. A také (pry) Rakussané zase Mons w swých rukau mají. Zprávy, genž zejtra přigdau, muségi nám o tom wíce powěditi. (Tuto zprávu dáwagi Frankfurtské postowste nowiny.)

Z Wircpuelu 20 listopadu. Cysářští syce dne 6 toho od Francouzského Generála Dumuriera byli potlačeni, a také Francouzové from Monsu y gina města opanovali; wšak podle mnohých gistých zpráv, kteréž odewšad přicházejí, gšine wbezpečeni k nassemu největšímu potěšení, že zase nowá bitwa byla, při kteréž Francouzská armáda na hlavu gest poražena, a z gegich strany samotné 21 tisíc mužů se počítá, genž na místě zbiti gšau; cysářští wsecky gegich kusy wybogatili, a celau armádu naruzno rozplášili, tak že sám Generál Dumurier není k nalezení, a bezpochyby w bitwě také byl zabit. Této zprávě každý bezpečně wěřiti může.

Wšecky tyto tři zpráwy wšstem s potěšením wyprawngeme; než předce s gistorau o tom velikém přiběhu tjez nemůžeme, dokud nám toho gestě ginj listowé nepotwrděgi. Sám list, z něhož wsecky tyto zpráwy sime

wzali, prawj: Relata refero. (Powiada-
nie wśch wyprawugi.)

Z Frankfurtu 20. listopadu. Máš
staw den po dni gest bídnejší. Do
zaplacenj francouzum gednoho millio-
nu zlatých gest zde weliký nedostatek
peněz; wsecken obchod, wsecka řeme-
sla gsau zastawena, a drahotu den po
dni gest wěšši. Bůh nám buď po-
moenjkem, syze wšickni na mizynu přiz-
gdeme. — Wailburškemu Knížeti tři-
frát sto tisíc, a Knížeti z Thurnu a
Taxis dwafrát sto tisíc zlatých daně
francouzowé vložili, a místo těch peněz
zatím přizdeyši postře peníze do zsta-
wy wzali. Hrad Vsynského Pryncce
wybrali a zkazyli.

Z Mohuče 12 listopadu. Generál
Rustyn swóh hlawnj byt giž tři dny
má w Benigštreynu, 6 hodin od Mo-
huče; celá francouzská armáda přestla
řeku Reyn, aby aužké sýlnice a hluboké
cesty, kudy se gde k Koblencu, od Be-
nigštreynu až k Limburku osadila.

Neynowěgši zpráwy přicházegj,
že francouzowé v Gisen asy dwa tisíce
mužů ztratili, a tak tež že v Beny-
štreynu s negakau škodau nazpět za-
hnáni byli. — Generál Rustyn w swém
listu prawj, řdyž činj zmjinku o přiz-
běhu v Limburku, že nedopustj, aby
nepřátelé na lewém břehu řeky Rány
swé zymnj přeleženj měli, a protož že
poručil, aby wsecko geho wogsto na
přednj stráže nepřátel wyrazilo.

Z Frankburku w Břesce 12 listopadu.
Od toho času, co se francouzum nez-

zdařilo v Gynyněgu, aby swé lodnj mo-
stj přes Reyn wybili, z té strany polnj
leženj zdwihli, a wsecké wogsto táhlo
na zymnj přeleženj. Gubstých dobrot
wolnjku neywjce se francouzowé stra-
chugj. Někteří z těchto dobrowolnjku,
genž gestě po Turcých swé ručnice
magj, střilegi z nich přes řeku Reyn, a
po každé gednoho muže stléděgi, a proto
se gich francouzowé tak welice boji.
Tito dobrowolnjcy magj povoleno na
některých místech w Elsassch strážowa-
ti, a swého střelj pohledati, poněwadž
se jim na Rakauškém gruntu steystá.

Z Koblencu 7 listopadu. Dnes
Pruský pluk Generallaytnanta Grabete
Kalkrayta za mnoho hodin táhl přes
Reyn po wybitých mostech, a na druhé
straně wsecky pataliony do okolnjch míst
položeni byli. Generál Köhler, kterýž
s swým plukem v Sundsryku stogi,
hnul se proti francouzum, a oni hned
Bingen opustili.

Z Koblenen 13 listop. Předewčirem,
to gest dne 11 toho, Pruský Generál-
laytnant Kalkrayt francouze z Limbur-
ku s welikau gestj ztrátou zase wy-
stl. Hned nato sám Král Pruský s
wěššim počtem wálečného lidu táhl do
Limburku, odkud se dnes w večer w
Montaburu nazpátek očekává. Nynj
giž gisto gest, a Pruskému wogstu by-
lo to oznámeno, že Brunsswický Wý-
woda swau hlawnj zpráwu nad wog-
stem Generálowi Kalkraytowi odwedl,
a že po nemnoha dnech nazpátek do
Brunsswiku se nawrátj. Také o Králi
Pruském stýssime, že do Berlina pože-
de,